

topLitera

REVISTĂ LITERARĂ

Revista apare o dată la două luni. Următorul număr va apărea în iulie.
Fotografie: Benjamin Marder
Anul VII, Nr. 3, 2022

ÎN ACEST NUMĂR

Mihaela Pop
Uitare! ●
Eveniment! ●
Zi onomastică ●
Cine sunt eu? ●
Stefan Ianosi
Vecinilor mei... ●
Seranada informatorului... ●
O soaţă fără... pereche ●
Geneza... ●
Protecția muncii ●
Unor politiceni ●
Dilemă ●
Colceriu Gheorghiţă
Vama iubirii ●
Coroana veşniciei ●
Ilie Șandru
Zbucium ●
Macrina- Viorica Lazăr
Între zbucium sufletesc
și dans pe sfoară ●
Ana-Maria Truţa
Iubitha ●
Cătană Savu
Turnul Eiffel - 11 Lucruri neştiute ●

Fotografie: Adrian rosco

Poezie

UITARE!

Ai uitat, copilăria noastră?
Când ne jucam cu inocenţă,
Păpuşi, miei, bucătărie...
Praful străzii, pietruite.
Ce fericire, nevinovaţi copii!
S-a ales praful amintirii,
Karma ne-a îndepărtat...
Am rămas oameni, vecine
Destinul meu, şansa ta
Cu viaţa sa e fiecare...

Bine e, să nu uităm,
A fi oameni, semeni, doar,
Inocenţă, compasiune,
Etichetă, titlu, ne-a orbit
Ce trist, ce vremelnic, e...
Să-ţi etalezi poziţia socială,
Familia înstărită, bani...
Oare ce înseamnă azi?
Acolo unde Dumnezeu, e banul?

CINE SUNT EU?

Acum cine sunt eu?
Cine am fost eu, cea veche?
Cine voi fi mâine?
Pacientă cu amintiri
Aş vrea să uit totul
Trecutul meu neesenţial.
Şocată de inedit,
Acum scriu altfel,
Mâine în anume fel.
Iertaţi-mă, m-am vaccinat
Am spus nu
am spus da!
De silă, de teamă, de lehamite!

Nu ştiu ce va fi...
Ziua următoare...
Mi-am călcat pe suflet
Să devin un număr
Într-un computer, undeva...

Fotografie: Anita jankovic

ZI ONOMASTICĂ

Octombrie blajin...
Pentru petale-n zbor,
De vară, flori, târziu
S-au menţinut frumos,
Seninul verii retro...
Măcat atât, peste toate,
Umbrit de amintiri în fugă.

Copii plecaţi şi rătăciţi,
Doi şi unu câte unu...
Despărţiţi de viaţă-n zări
Încearcă uite totul în urmă
E mai bine aşa uitare
Dezrădăcinări, resetare...
Start nou, vieţi mai bune

EVENIMENT!

Oare mai pot eu scrie?
În a momentului mocirlă,
Fiica mea, sufletul meu,
Rup în două zdrenţuit
Indiferenţă, peste tot, în jur
Au învins, construcţia-n negativ,
Peste-un suflet dărâmat şi solitar.

Ironia sorţii loveşte-n afront
Vesele surate, copii find,
Se jucau cu „Rătăcel”!
Abecedarul, celor mici,
Citind o temă, to plângea,
S-a adeverit a fi inevitabil,
„Lecţia vieţii”, mezină rătăcind în lume

Zile triste, triste postări pe FB.
Poze, ceremonii de nuntă,
Doi ochi trişti, tot căutau,
Un chip de mamă-ndepărtat,
Nu se ivea, marea absentă
În unica clipă a fericirii ei,
Iertare fiică-ndepărtată
Gândeşte-te la lecţia ta,”Rătăcel”.

Mihaela Pop

DILEMĂ

Mă tot întreb: în lume e dreptate?
Că-n lumea asta eu sunt mic,
Că geaba trâmbițați egalitate,
Voi aveți totul, noi n-avem nimic.

PROTECȚIA MUNCII

Mai acum o săptămână
Cade soacra-mi în fântână.
Accident oare să fie ?
Catastrofă-i, că e... vie.

SERANADA INFORMATORULUI...

Sufăr ca un câine
Slab şi nemâncat,
Chiar de cad din pâine,
Fato, te-am... cântat.

UNOR POLITICENI

Doamne, eu te rog atât,
Să scap de-acești golani,
Ce-mi stau tot mereu în gât...
Politiceni contemporani.

VECINILOR MEI...

Şi-au luat vecinii pian,
Zdrăngănesc fără-ncetare,
Mi-am făcu şi eu un plan,
C-un topor să văd de-i... tare.

O SOAȚĂ FĂRĂ... PERECHE

Ştiu o vorbă bună, veche,
Ce din moşi ne-a fost lăsat,
Soaţa-i om fără pereche,
Chiar și cu altu-n pat.

GENEZA...

Pe Adam făcut-a Domnul
Întâi, când fu la creaţie,
S-aibă timp să spună omul,
Trei vorbe-n compenaţie

Stefan Ianosi

ZILE ŞI NOPŢI

O zi, o noapte, un minut
Şi timpul trece, lin, mereu,
Din viaţa noastră de-nceput
Să uit, trecutu-i tot mai greu...

Îm văd în gând copilăria,
Cu jocuri şi cu...jucării,
Sădind în suflet bucuria,
Visul din...vise de copii...

Cu vremea...când am mai crescut,
Priveam la fete-n jur cu jind,
Nu mă gândeam la ce-a trecut,
Zile şi nopţi fugeam iubind...

Nisipul curge în clepsidră
Cu soarele înspre apus,
Rămâne-o umbra, doar în tindă...
Zile şi nopţi...cum s-au mai dus...

VAMA IUBIRII

E ziua ta în primăvară,
Cu puritatea de-nceput...
Cu dragostea de prima oară
Pe care-n veci nu pot s-o uit!

E prima şi marea iubire,
În suflet şi în trup curat,
Tot ce-a urmat...e amăgire,
Iar ce-a rămas, e bun furat!

Rămân cu inima zdrobită,
Când mă gândesc la-al tău amor,
Poate erai...dezamăgită,
De ce-a trecut...precum în zbor...

În fiecare Mărţişor,
Cu ghiocei într-o coroană,
Renasc dintr-un trecut de dor,
Plătesc iubirii...altă vamă...

COROANA VEŞNICIEI

Duminicâ-nsorită, senină şi sfinţită,
Tu eşti răgaz de-odihnă şi închinăciune,
Tu, nouă, din Dumnezeu ne eşti menită
Ca noi să retrăim...prin rugăciune!

Sfântă, frumoasă zi de primăvară,
Tu eşti speranţa noastră către viitor,
O România Mare ... cum fost-a prima oară,
O ţară re-ntregită, de care n-este dor!

Eu, Doamne, Ţie, în genunchi mă-nchin,
Căci, Tu ne-ai dat lumină şi înţelepciune,
Când mă deştept, e visul cel...deplin..!
O România...cum fost-a ea în lume!

Când noi visăm în nopţile senine,
Cu cerul presărat cu mii de stele,
În somnul pământesc dormim cu Tine,
O România dodoloaţă...cu cele trei „mărgele”!

O, Ţie, Doamne-ţi mulţumim fierbinte
De 10 Mai monarhic, festin de dimineaţă
Cu rugăciuni şi flori fără cuvinte...
Coroana veşniciei...regală şi măreaţă!

Colceriu Gheorghiţă

Proză

ZBUCIUM

Am căuta-o apoi pe Silvia. Mă aștepta în curtea internatului, pe o bancă. Chiar dacă pe fața ei se puteau citi semne de îngrijoare, da și de întrebare, s-a bucurat mult. Ne-am bucurat de fapt amândoi, exprimată printr-o scurtă îmbrățișare. Nu i-am spus nimic de ceea ce aranjasem.
- Du-te, te rog, la pedagogă și spune-i că o rog să vină până aici. Tu să rămâi însă înăuntru. Silvia a plecat, întorcându-și însă privirea întrebătoare spre mine.
- Sărut mâna, domnișoată Eleonor!, am salut-o de departe, pe pedagogă.
- Ce faci măi dascăle, ți-e dor de noi?.. Ori de cineva dintre noi?..
- Mi-e dor de voi, de școală... Dar de cineva în mod deosebit.
- Cunoaștem, cunoaștem... Povestea este veche, cunoscută de toată lumea.
- Uite, Eleonor, ți-am adus un cadou. Te rog mult să-l primești, am spus eu, scoțând din sacoșă o cutie uriașă, cu bomboane de ciocolată. A luat-o, mi-a mulțuit, prvivindu-mă mirată.
- Cu ce ocazie, Mihai?.. Nu cumva e pentru Silvia?..
- Nu, e pentru tine. Să zicem, în numele vechii noastre pretenii, de când eram amândoi elevi. Dar și pentru o mare rugăminte pe care aș vrea să ți-o adresez, cu speranța că nu mă vei refuza...
- Cam bănuiesc eu despre ce ar fi vorba... Dar cum, Mihai?.. Mi-e frică...
- Nu e chiar așa. De exemplu, dacă s-ar interesa cineva, motivezi că a venit fratele său, Nicolae, inginer la Direcția Silvică din Târgu Mureș, și a cerut voie s-o ia cu el, pentru niște cumpărături. A dormit la el, iar dimineața a fost prezentă la cursuri...
- Da, ar putea fi o...minciună credibilă. Să aveți mare grijă, Mihai. Îar mâine după masă Silvia să fie la internat. Tu pleacă acum. Silvia va ieși singură și vă întâlniți voi...
- Mulțumesc mult, Eleonor! N-am să uit asta, îți promit!..
Ne-am întâlnit în apropiere de Spital. Am pornit pe str. Mihai Eminescu, spre intrarea din spate în incinta Spitalului, așa cum am stabilit cu Ionel. Am intrat, iar gazda ne-a ieșit în întâmpinare:
- Bine ați venit! Sărut mâna, domnișoară Silvia!.. Salut Mihiță!.. Poftim, intrați. Lăsați în hol tot de ce nu aveți nevoie. Apoi urcați după mine. La etaj ne aștepta o cameră, cu pat dublu. O cameră de hotel!
- Mulțumesc mult, Ionele!..
- Cu mare plăcere, dragă domnule învățător și consătean. Faceți-vă comozi, apoi coborâți. E aproape de ora cinei... Vă aștept. La parter, într-un fel de sufragerie, ne aștepta o masă încărcată cu de toate! Alături, sticla cu palincă și cana cu vin! Am rămas uimiți! Parcă era o masă festivă!
- Ionele, nu trebuia, am zis eu, cu o jumătate de gură...

Fotografie: Hrustall

- Cum, adică, nu trebuia, Mihăiță? Vii la mine, împreună cu viitoarea ta logodnică și eu să vă aștept ca un zgârie-brânză!?.. Am mâncat și am băut pe cinste. A fost mai mult decât mi-am putut închipui Am petreut o noapte și o zi, alături de Silvia, cum nici nu am visat! O noapte întreagă de dragoste! Am plecat seara spre Bilbor, purtând cu mine parfumul și căldura trupului ei. Se înserase. La Autogara din Toplița am găsit, din întâmplare, un camion ce mergea spre Borsec. M-a luat până la Podul Crengii. De acolo pe jos, 12 kilometri. Am pornit vitejește spre Bilbor. Noroc că peste vreo jumătate de oră deasupra pădurii de pe muntele Creanga s-a arătat o lună plină care-mi lumina calea. Eram totuși obosit și mă cam împiedecam de toate pietrele. Trebuia să ajung însă la Bilbor, iar dimineața să fiu la clasă, astfel încât „madam” să nu știe nimic. După ce am ajuns la Răchitiș parcă drumul mi s-a părut mai ușor. Deodată însă m-am pomenit în fața mea, la vreo zece metri, cu o matahală de om, în mâna căruia am zărit, sclipind, pentru o clipă, oțelul unui cuțit.
- Banii sau viața!, a strigat el. M-am oprit.
- Măi omule, bani nu am că nu am luat încă primul salar. Crezi că de aveam, veneam eu acum, noaptea, pe jos din Toplița, până în Bilbor?
- Da ce faci la Bilbor?..
- Am fost numit acolo învățător...
Matahala a tăcut un timp.
- Învățător, zici?..Atunci du-te cu Dumnezeu, că ești mai sărac decât mine.

Ilie Șandru

CRONICĂ DE ÎNTÂMPINARE

ÎNTRE ZBUCIUM SUFLETESC ȘI DANS PE SFOARĂ

Romanul Zbucium de Ilie Șandru poate fi asociat scaz-ului, acel gen de narațiune care creează iluzia unei povești autentice, în special pentru că se bazează pe oralitatea limbajului povestitorului care, de regulă, nu se identifică cu autorul. În acest roman avem astfel de-a face cu o relatare la pers I. a personajului principal, Mihai Silion, un tânăr care de-abia pășește în viață de pe băncile școlii și se găsește în fața unor decizii care îi vor contura traseul vieții. Mihai Silion este un povestitor concret, calitate care îi conferă existența sa plină de pasiune. Prin acest personaj, implicat pe deplin în evenimentele romanului, cuvântul scris este cu atât mai viu, cu cât vocea autorului se ascunde mai bine, contopindu-se în masa voluminoasă a romanului. Narațiunea dezvoltă, într-o formă sincretică originală, o anumită istorie individuală unică, plină de sens, cea a a iubirii. Povestitorul ne invită la o călătorie în trecut, prin hățișuri de sentimente, fără ca vreodată narațiunea să devină moralistă, ori filozofardă. Această plimbare a protagonistului, condusă cu delicatețe de mâna autorului Ilie Șandru, prin timpuri și locuri trecute pline de încărcătură emoțională, se revelează ca un tur de forță. Unul care își are un punct culminant în cucerirea propriilor limite. Readucând la viață nu doar istoria unei singure iubiri, ci istoria mai multor iubiri, autorul conduce narațiunea înspre o zonă existențialistă căci el își oferă sieși ceea ce nu-i poate oferi contemporaneitatea: plenitudinea trăirii.
Personajul principal, învățătorul Mihai parcurge pe parcursul cărții un traseu creionat prin arealul unei lumi și societăți croite anume după realitate.
Ca spațiu temporal avem de-a face cu perioada comunistă, care, precum bine știm, își manifesta asupra cetățenilor destule elemente constrângătoare. Cu toate acestea autorul, pentru a nu plictisi, reușește să se abțină de la abstractizări, filozofări, teorii ideologice personale etc...lăsând să vorbească textul.
Avem de-a face la Ilie Șandru cu o scriere care se manifestă printr-o frumoasă coerență a sintaxei și stilului. Tipologia protagonistul, surprins într-o poveste bine închegată, se conturează tot mai bine cu fiecare episod, punct de interes ori intrigă. Scriind o carte care se țese în jurul unui personaj care se hotărăște să se destăinuie pe sine, predându-se lumii mari, autorul nu se pierde în prea multe detalii, nici în emoții, ci conduce povestea mai departe prin însăși relevanța dialogului, a detaliilor observabile, a descrierilor de situații de viață (socială, familială, colegială).
Silvia și localitatea Răstolița (prima iubită și primul loc în care eroul nostru află iubirea) formează celula care, în acest roman e centrul unei spirale comparabile cu centrul lumii. Din acest punct central tânărul Mihai pornește în lume încrezător. Lumea, care înainte era restrânsă, odată cu prima iubire, se mărește și radiază tot mai mult a viață, cuprinzând în vârtejul ei noi universuri. În acest lanț al iubirii vor se vor prinde Măricica, la Platonești, apoi o nouă locație, apoi cu Angela, Mariana... Bilborul, loc unde se leagă definitiv de viitoarea soție. Mai apoi, în final, apare Nineta (Tuța) fata răvășitoare pe care o cunoaște în Slatina.
Prima iubire este un episod fundamental în acest roman, iar moartea neașteptată a iubitei ne introduce în realitatea dură a existenței inclusiv maturizarea lui Mihai. Pasiunea și felul în care aceasta evoluează în cartea scrisă de Ilie Șandru este elementul care te face să citești mai departe:
„Mi-a venit ideea să mă întorc la gară și să plec cu primul tren înapoi. Da, așa am să fac. Însă dorința de a vedea măcar casa în care locuia Silvia era așa de puternică încât fără să-mi dau seama, am mai făcut câțiva pași spre casa ei. La capătul casei era un chioșc din lemn de brad. Iar în el, pe o bancă se afla Silvia, cu o carte în mână. Am rămas înțepenit pe locul acela. Parcă eram paralizat! În acel moment, Silvia și-a ridicat privirea spre șosea și a dat cu ochii de mine. A rămas uimită! Nu-i venea să creadă! Apoi s-a ridicat, a lăsat cartea să-i cadă, și a pornit în fugă spre șosea, a ieșit pe portiță și s-a oprit în brațele mele!”
Pășind în lumea prozei lui Ilie Șandru ești întâmpinat și invitat la dans al iubirii, un joc serios, desfășurat între viață și moarte. Ești îmbiat când și când cu fericirea și absurdul pe care le implică trăirea acesteia. Îl regăsim pe autor în plan secund, înarmat cu un arsenal de probleme și principii pe care ni le sugerează discret din spatele concepției sale naratoriale.
Credem că romanul lui Ilie Sandru se înscrie într-o perspectivă a biografismului

TOPLITERA

Fotografie: Hennie stander

naiv individual, în parte chiar psihologic. Dar mai mult se încrie aici adevărata poveste de iubire a autorului cu soția sa Lia, așa cum o regăsim în încheierea vulumului. Această ultimă parte â, alipită romanului, este o poveste de iubire reală care, pe cât e de plină de autentic, pe atât și de profunzime și sensibilitate.
„Poftiți, domnu învățător. Aici este sala de clasă, care are și o scenă mică, acolo, în fund, unde se fac serbări, că nu avem cămin cultural. Dincoace e cancelaria, iar dincolo de ea e locuința învățătorului, o bucătărie și o cameră. În bucătărie aveți de doate: sobă de gătit, scaune, un dulap-bufet cu tacâmuri și farfurii. În camera e un pat dublu, cu saltea nouă, modernă, că n-o să doarmă tovarășul învățător sau tovarășa învățătoare pe o saltea umplută cu paie. Aveți aici și un dulap în care vă puteți aranja lenjeria și hainele, iar jos este o garniture de pat completă."
Stofa de scriitor a lui Ilie Șandru se poate observa felul în care mânuiește construcția și evoluția personajelor.
Silvia, Măricica Chertes și Nineta sunt fiinţe diafane care apar, dacă nu episodic, cel puțin filtrate de sensibilitatea lui Mihai. Prima iubire, Silvia, este ca un fel de tablou al iubirii perfecte care nu se va uita vreodată. Cea de-a doua reprezentare feminină, care se răsfrânge în personajul Maricica, este comparabilă cu rațiunea, dar și cu iubirea fecundă și împlinită. Cea de-a treia reprezentare feminină, Nineta este relevarea pasiunii sălbatice, imposibil de îngrădit pe care o poate manifesta subconștientul uman.
Aceste proiecții imaginare, fantasme, le avem cu toții, de toate ne temem că ne vor domina și pe toate le îmbrățișăm în plan mental, gestionându-le cu răbdare și înțelegere. Căci, așa cum arată autorul, iubirea poate apărea şi ca o întâmplare fără sens și ca o escală scurtă într-o gară necunoscută. Ilie Șandru personifică în imaginea lui Mihai glasul iubirii contextualizat, manifestat în diferite ipostaze.
Personajul principal se prezintă oarecum romantic, dar, în mare măsură, este și unul realist, adaptabil și, în final, pragmatic. Așa ca noi toți, de altfel, și este bine că Ilie Șandru nu se teme să arate acest lucru. Fiecare ființă umană, oricât de îndrăgostită ar fi, ascultă de cele mai multe ori de vocea rațiunii. În descrierea evenimențială, scriitorul, un fin analist al psihologiei defectelor şi păcatelor tinereţelor, ne relevă un erou care doar pare că se lasă pe mâna pasiunii femeilor.
„Și deodată, în timpul festivității, în față mi-a apărut chipul Silviei. O vedeam în curtea școlii, între ceilalți colegi și colege din Anul IV. Da, Silvia era la Reghin, iar eu aici, în pustietatea munților, la Bilbor! Doamne, oare chiar așa departe suntem unul de altul?.. Nu se poate! Sunt mai mult de o sută de kilometri! Cum pot să ajung acolo, s-o văd? Simțeam dorința nestăpânită de a o vedea! Am început să retrăiesc zilele și nopțile petrecute împreună la Răstolița, în vară. Îi auzeam cuvintele, șoptite la urechea mea, în timp ce o îmbrățișam: ,,să nu ne mai despartă nimeni și nimic... Să fiu a ta, Mihai, până dincolo de moarte"!
Odată instituită legătura dragostei, pentru acele femei el devine principiul însuși al existenței lor și protagonistul. Flatat de inocența primită în dar, nu se rușinează cu asta. Nu încape vorbă că gândirea umană, aflată mereu în căutare de mai frumos și mai bine este din plin reprezentată în roman. Apar din plin în roman informații despre responsabilitatea vieții de profesor, despre îndatoriri, obligații, pasiuni reprimate și exaltate sau chiar şi despre contopirea eului cu menirea și idealurile cadrului didactic. Protagonistul deschide, printre altele, și câteva căi de analiză către mentalităţile epocii.
De fapt, însăși încăpățânarea bărbăției este exprimată și în câteva scene care reprezintă elemente cheie în roman și care nu au nimic de-a face cu dragostea. Avem pe de-o parte întâmpinarea cu curaj a noului, curajul care este bine surprins în anumite scene întâlnite pe parcursul romanului, care, deși par disparate, contribuie la unitatea conceptuală a romanului.
„Ce ați făcut, tovarășu director?, m-a întrebat, speriat rău, Ioan Coșarcă, secretarul de partid. Era tovarășul secretar de la partid, din Toplița...
- Să fie sănătos cu partidul lui cu tot!..Ce căuta aici, duminica? Și făcea și gălăgie... Mi se rupe.... Am intrat în cameră cu nervii încordați. Mi-a stricat ziua, tâmpitul!, mi-am zis. Totuși m-am calmat repede și mi-am revenit. Cu un tren, pe la prânz, am plecat la Toplița, s-o caut pe Măricica. Am plecat împreună la ,,Bradul" și ne-am bălăcit în apa mezotermală până seara. Când i-am spus întâmplarea cu ,,tovarășul secretar de la partid", Măricica nu se mai putea opri din râs."
Ilie Șandru construiește o poveste a tinereţii, cu zbuciumul ei, cu însăși neseriozitatea ei, cu maturizarea inevitabilă a oricărui tânăr.

Fotografie: Freysteinn jonsson

Expunerea celor mai profunde sentimente este realizată cu multă măiestrie poate și pentru că printre momentele cheie ale acţiunii răzbate descrierea naturii, care este bine împletită în acord cu starea sufletească a personajului:
„După câteva zile și nopți cu ploi reci, de sfârșit de toamnă, acestea s-au transformat în ninsoare. Peste câteva zile iarna s-a instalat gospodărește peste satul pierdut în sălbăticia munților. Ningea frumos, fulgi mari pluteau peste sat. Parcă dansau. Eram încântat la zburdălnicia lor. Întindeam mâna și, din când în când, câte un fulg mi se așeza, cuminte, în palmă. Dispărea însă atât de repede de parcă nici n-ar fi fost. ,,Doamne cât de scurtă poate fi viața unui fulg. Cât o clipită”!, mă gândeam. Așa a fost și viața Silviei. Dureros de scurtă! Nici n-a apucat să trăiască!.. De ce oare? Fiindcă mi s-a dăruit din dragoste, pentru iubirea noastră?.. Nu o voi putea uita niciodată! Ea va fi durerea din sufletul meu, din inima mea, pe care o voi simți mereu, ziua și noaptea”(....)
Pe de altă parte, protagonistul este mereu lucid, și asta se vede din rânduiala ținută și învățată de la părinți dar și din elementul rațional pe care îl dovedesc gestul și alegerile pe care le face protagonistul:
„Îmi voi petrece vacanța de vară alături de ei. Au nevoie de mine, mă așteaptă. Coasa este deja ascuțită! Și-apoi mă așteaptă patul meu de pe otava din șopru. E patul în care am dormit de-a lungul celor patru veri, cât am fost elev. Aceasta va fi a cincea...”
Este de reținut și caracterul memorial, cartea „Zbucium” fiind privită din unghiul prezentului, oferă cadre memorabile încadrată între câteva borne ale timpului. Sunt atinse teme sensibile ca iubirea obsesivă sau defectele lamentabile ale unei relații la distanță (sau de ce nu, ale unei relații prea apropiate).
La un moment dat autorul este captat și el de aura iubirii Ninetei, fata de 16 ani a colegului său (plutonierului major Constantin Ciobanu) de la infirmeria unității.
Îndrăgostindu-se de Mihai, fata face o „ditai” obsesie pentru el şi îl atrage după ea într-o problemă care e moralmente foarte controversată pentru întreaga familie. Tinereţea şi frumuseţea fetei îi stârneşte personajului o luptă interioară în care conştiinţa reuşeşte să câştige prin puterea sa de adevăr. Gândurile personajul sunt aici mai zbuciumate ca oricând. Apare un element bine introdus de prozator, povestea prin epistole, și anume scrisorile dintre el și Măricica. Acestea sunt elementul salvator pentru roman, care fără artitificcii de acest gen poate scăpa din concentrarea cititorilor. Prin acest demers autorul reuşeşte să creioneze şi sentimentele personajului din poveste, dar şi să expună cadrul şi condiţiile în care se va continua viaţa lui Mihai Silion. Prozatorul Ilie Șandru expune conștiincios riscurile la care se supunea personajul prin implicarea în fanteziile fetei de 16 ani.
“Nicio problemă, Nineta. Între noi nu e o diferență mare de vârstă. Șapte ani nu sunt cine știe ce. Așa că...
- Mulțumesc mult. Cea de a doua e în legătură cu numele meu. Nu-mi place numele de Nineta. Mi se pare că-i pentru o femeie mai în vârstă, matură... Aș vrea să te rog să găsești un diminutiv...
- Un diminutiv la Nineta, nu e decât Ninetuța...”
Din fericire pentru erou, relația în care era deja angajat până peste cap cu Maricica face progrese şi scânteia de iubire pentru preatânăra fată nu ajunge să se transforme în ceva criticabil.
Un alt element care trezește interes, care apare spre finalul romanului și care ține tot de tehnica romanescă, foarte bine aleasă de autor, este inserția unor pagini de jurnal. Aceste pagini dau greutate gândirii personajului care, altfel, ar putea părea angrenat mai mult în aventuri sentimentale.
Odată cu subiectul fierbinte din paginile jurnal personajul are un profil, un discernământ, dar și o voce greu de ignorat. Aceste pagini de jurnal contribuie deosebit de mult la conturarea unui caracter autentic al lui Mihai Silion, povestitorul narator imaginat de prozatorul Ilie Șandru.

Macrina- Viorica Lazăr

DRAMATURGIE
IUBITHA
- PIESĂ DE TEATRU-

Fiul: Dragi părinţi, v-o prezint pe iubita mea Layla. Layla, ea este mama mea!
Iubitha: Hello! Cum te cheamă?
Mama: ....Violeta.
Iubitha Oh, de la vânătă.. Hai să te pup Vio! Mwa, mwa!
Mama: Iar Layla de la căţea.
Fiul: Mamă...
Mama: Caţeaua care a ajuns în spaţiu. Adică seamănă numele.
Fiul: Şi tatăl meu.
Tatăl: Colonel Tiberiu.
Iubitha: Oh, ce nume... Colonel... Cum să-ţi zic ţie, Coli, Culi?
Tatăl: Colonel în armată.
Iubitha: Aaaa, bine Tibi.
Fiul: Păi haideţi să ne aşezăm la masă.
Iubitha: Io stau aici!
Tatăl: Acolo este locul capului familiei!
Iubitha: Ce obiceiuri aveţi! Şi unde este capul?
Tatăl: Eu sunt!
Iubitha: Aaaa şi de ce să stai cu capul pe scaunul de la masă?
Mama: Asta pe lângă că arată cum arată e şi tâmpită.
Iubitha: Te-am auzit Vio, să ştii. Aşa e, sunt topită dupa Rogy! Iubi, iubi, mwa mwa!
Fiul: Daca ne-am aşezat cu toţii să o chemăm pe Letiţia, nu mamă?
Mama: Letiţia!
Iubitha: Aveţ' servitoare?
Mama: Nu, Letiţia nu este servitoare, este angajata noastră şi face parte din familie.
Iubitha: Adică e neam cu voi?
Tatăl: Ce tu nu o să fii niciodată!
Iubitha: Te-am auzit, Tibi! Mersi, toată lumea îmi spune că îmi stă bine tunată!
Letiţia: Da, doamnă...
Iubitha: Auzi, eu vreau crispy cu mult sos şi maioneză şi cartofi pai!
Fiul: Suntem la cină, mâncăm altceva.
Mama: Deci... Letiţia, te rog să aduci cina. Mulţumim.
Letiţia: Sigur. Imediat.
Tatăl: Şi... Unde v-aţi întâlnit?
Mama: Cum de...
Fiul: Ne-am întâlnit...
Iubitha: Lasă iubi să zic io. Ne-am întâlnit la club.
Mama: De lectură?
Tatăl: De şah?

Fotografie: Alexander Mils

Fotografie: Herry sutanto

Iubitha: Dăăă, la disco! Asa îi zice acuma, club.
Tatăl: A, e... oarecum evident. Nu ştiam că frecventezi astfel de localuri Roger...
Fiul: Păi... am fost doar o dată.
Mama: O dată şi cu ce te-ai ales...
Iubitha: Cu zbânţuială, chef alea alea. Şi cu o iubi ca mine! Apropo Vio, trebuie să vii cu mine la Clary sa îţi pună gene, să te facă să arăţi bine.
Mama: Nu. Mulţumesc.
Iubitha: Io la ea mi-am pus genele.
Mama: Da? Nu ştiam de unde bate vântul.
Fiul: Mamă...
Letiţia: Poftiţi, vă rog.
Mama, Tatăl, Fiul: Mulţumim!
Letiţia: Să vă fie de bine!

Iubitha: Da' ce-i asta?
Tatăl: Homar. Este un crustaceu.
Iubitha: Hă?
Fiul: Un fel de peşte.
Iubitha: Da' si peştii pot fi ho...? Adică pe invers?
Mama: Doamne!
Iubitha: Aaa, sorry, Vio! Faceţi un fel de rugăciune înainte, cum am văzut la ăia prin filmele alea demodate? Io' nu ştiu nici-o rugăciune... Ba ştiu una! Să v-o zic?
Fiul: Eu o ştiu?
Iubitha: Sigur, iubi, sigur. Dă Doamne să nu rămân gravidă şi...
Tatăl: Ajunge!
Iubitha: Nu, nu. Mai zic ceva în rugăciune. Zic şi...
Fiul: Layla! Nu mai continua, te rog!
Iubitha: Okey iubi, mwa! Da' voi cum v-aţi cunoscut, Vio şi Tibi?
Tatăl: Eu şi cu soţia mea ne-am cunoscut la o recepţie.
Iubitha: Ooo, la un hotel! Şi mai zic unii că acuma 50 de ani lumea era altfel, mai cuminte! Prostii!
Mama: Adică.. la un eveniment.
Iubitha: Aaaaa, un fel de bairam numa că la un hotel. Am înţeles!
Tatăl: ... Să trecem peste.
Iubitha: Să trecem că oricum trebuie să merg la toaletă.
Fiul: Vino, că te conduc eu.
Mama: Tiberiu, trebuie să faci ceva şi cât mai urgent! Nu se poate ca una ca asta să ajungă să ne fie noră!
Tatăl: Stai liniştită, m-am gândit deja la lucrul ăsta.

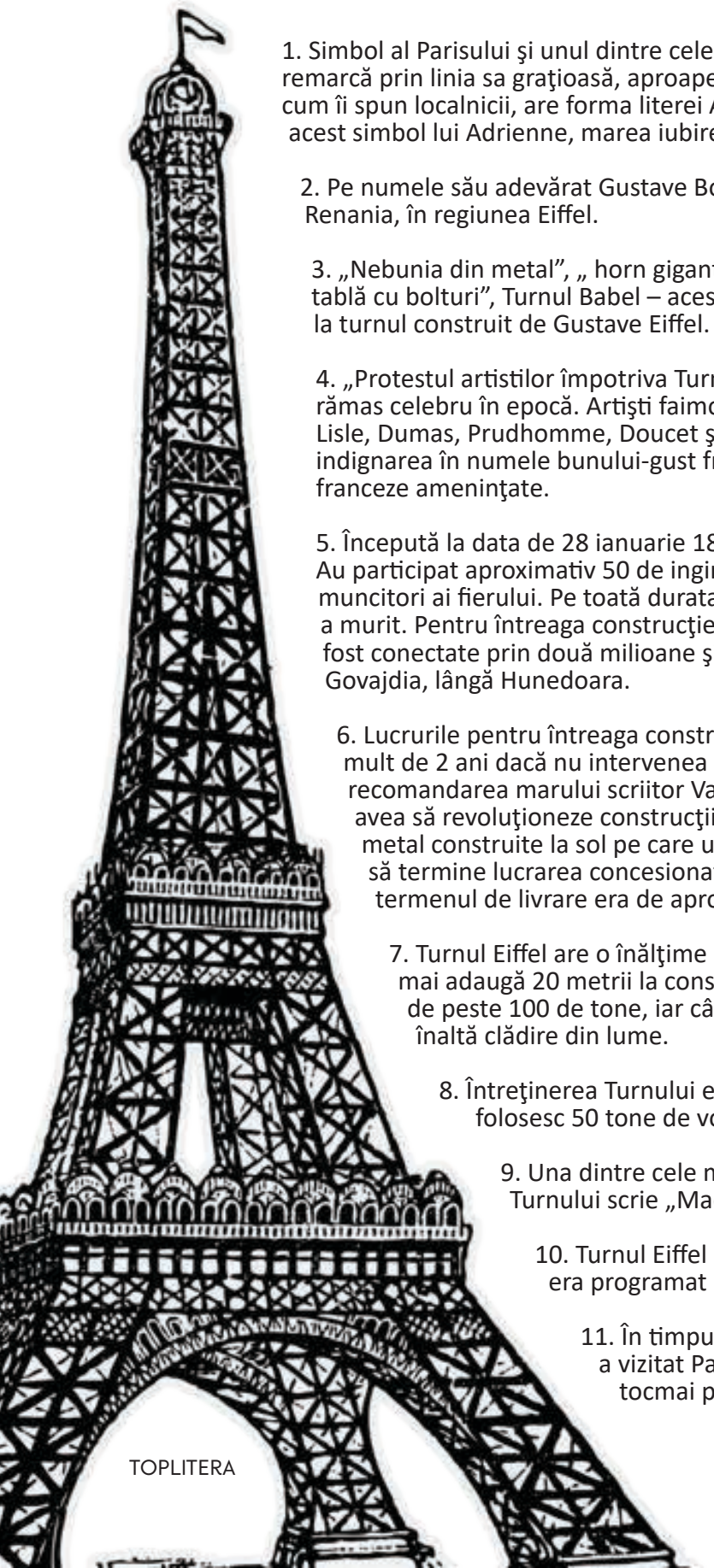
Fiul: Am revenit.
Iubitha: Da' ceva de băut n-aveţi?
Mama: Ba da, avem. Vitriol.
Fiul: Mamă....
Tatal: Şi Verde de Paris. Ce alegi?
Fiul: Tată....
Iubitha: Poi, vreau din amândouă să văd care-i mai tare! Adică, au tărie?
Mama: Au, au.
Fiul: Am uitat să vă spun că defapt nu mai avem. S-au băut.
Tatăl: Atunci du-te te rog Roger şi cumpără o şampanie, în cinstea voastră.
Fiul: Dar tată, e destul de târziu...
Tatăl: Ei lasă, dute la Primadona, e deschis acolo.
Fiul: Bine. Vă las cu Layla.
Mama: Sigur. Stăm aici şi povestim una alta până te întorci.
Iubitha: Waw, şampanie din aia cu bule cum beau bogaţii! Du-te repede că mor de sete!
Tatăl: Layla... spune-mi sincer, tu te vezi căsătorită cu fiul nostru?
Iubitha: Dăăă, normal! De ce l-am agăţat?
Tatăl: Bun. Şi te vezi şi având copii cu el, nu?
Iubitha: O echipă de fotbal da' mai încolo aşa, nu acuma. Acuma să ne trăim viaţa!
Tatăl: În acest caz trebuie să afli ceva.
Mama: Da. Tiberiu, spune-i tu că eu... nu aş stii cum să o fac.
Iubitha: Ce?!
Tatăl: Fiul nostru are o boala incurabilă.
Mama: Moştenită de la mine.
Iubitha: Ioiii, de aia eşti tu aşa galbenă ca câ...
Mama: Da.
Iubitha: Că ai probleme la cu...
Mama: Incurabil înseamnă ceva ce nu se poate trata niciodată.
Tatăl: Şi de când ne ştim toţi banii noştri i-am dat pe tratamente. Noi de fapt suntem lefteri dar pentru această seară ne-am împrumutat de la vecini. Letiţia e vecina de la 3. Am zis să te primim totuşi cum se cuvine.
Iubitha: Oooo, şi bolnav şi sărac... Îmi pare rău dar genele şi unghiuţele mele trebuie întreţinute şi io vreau să văd lumea...
Mama: Ştim. Şi te înţelegem perfect. Tocmai de aceea ţi-am şi spus adevărul.
Tatăl: Totuşi, te rugăm să nu îi spui lui Roger ca ţi-am spus, şocul îi poate fi mortal.
Iubitha: Nu-i zic, nu-i zic. Hai că vine!
Fiul: Îmi pare rău, dar nu am găsit. Nu mai aveau.
Mama: Nu face nimic, dragul nostru. Eşti cam roşu.. ţi-am spus de nenumărate ori să nu te mai grabeşti...
Fiul: Ştiu mamă, ştiu.
Iubitha: Ăăă, cred că e timpul să plec!
Tatăl: De ce? Mai rămâi!
Mama: Da, mai rămâi. Ne-am înţeles atât de bine toţi trei!
Iubitha: Nu! Nu pot să mai rămân pentru că nu mi-am luat medicamentele!
Fiul: Layla... Te rog nu mai spune lucruri de genu de faţă cu parinţii.
Iubitha: Nu, nu alea. Medicamentele de nervi! Îmi pare rău că nu ţi-am spus până acum iubi da' am probleme grave! Grave rău! Şi dacă nu plec în momentul ăsta să le iau cât mai repede, sunt în stare de orice!
Fiul: Dar Layla de ce nu mi-ai spus asta?
Iubitha: Am plecat! La revedere! Nu mai putem continua!
Mama: Vai de mine... Săraca fată...
Tatăl: Asta e! Ce să facem?! Dar tu realizezi Roger ce s-ar fi întâmplat dacă te-ai fi căsătorit cu ea?
Mama: Dacă te-ar fi atacat într-o zi?
Tatăl: Dacă aţi fi făcut copii şi ar fi moştenit boala ei?
Fiul: Da mamă, da tată... Dar nu am ştiut.
Mama: Ei lasă dragul nostru, nu te întrista! Cu siguranţă o să întâlneşti curând pe altcineva. O fată mai bună şi pe măsura ta!

Autor: Ana-Maria Truţa

CURIOZITĂȚI

TURNUL EIFFEL - 11 LUCRURI NEŞTIUTE

CULESE DE CĂTANĂ SAVU

1. Simbol al Parisului şi unul dintre cele mai romantice locuri din lume, Tunul Eiffel, se remarcă prin linia sa graţioasă, aproape senzuală. „ La dame de fer” (Doamna de fier) cum îi spun localnicii, are forma literei A. Scriitorul francez Estienne d Orves atribuie acest simbol lui Adrienne, marea iubire a genialului inginer Gustave Eiffel.

2. Pe numele său adevărat Gustave Bonic Khausen, celebrul inginer avea origini în Renania, în regiunea Eiffel.

3. „Nebunia din metal”, „ horn gigantic şi negru de uzină”, „odioasa coloană din tablă cu bolturi”, Turnul Babel – aceste sintagme au fost folosite în 1887 cu referire la turnul construit de Gustave Eiffel.

4. „Protestul artistilor împotriva Turnului Eiffel” datat 14 februarie 1887 a rămas celebru în epocă. Artişti faimoşi ai vremurilor, printre care Leconte de Lisle, Dumas, Prudhomme, Doucet şi Guy de Maupassant au protestat cu toată indignarea în numele bunului-gust francez dispţuit, în numele artei şi al istoriei franceze ameninţate.

5. Începută la data de 28 ianuarie 1887, construcţia Turnului a durat doi ani. Au participat aproximativ 50 de ingineri, 121 de muncitori în construcţii şi 100 muncitori ai fierului. Pe toată durata construcţiei Turnul Eiffel, un singur muncitor a murit. Pentru întreaga construcţie a fost nevoie de 18.038 de piese, ce au fost conectate prin două milioane şi jumătate de nituri – turnate, se spune, la Govajdia, lângă Hunedoara.

6. Lucrurile pentru întreaga construcţie a structurii Turnului ar fi durat mai mult de 2 ani dacă nu intervenea inginerul roman Gheorghe Pănculescu la recomandarea marului scriitor Vasile Alecsandri. Pănculescu era inginerul care avea să revoluţioneze construcţiile metalice prin a folosi subansamble din metal construite la sol pe care ulterior să le monteze sus. Pănculescu avea să termine lucrarea concesionată în mai puţin de un an în ciuda faptului că termenul de livrare era de aproape cinci ani.

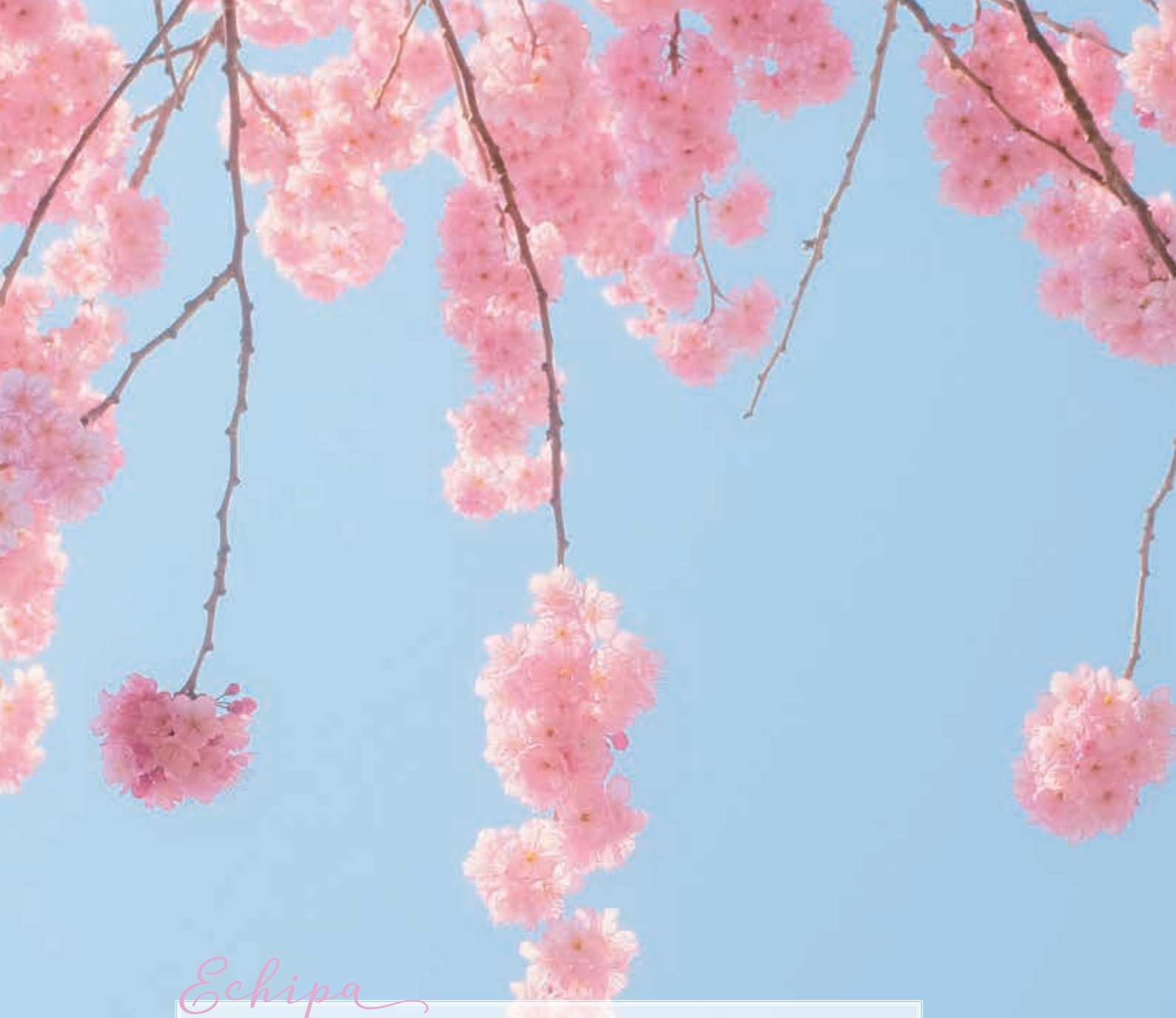
7. Turnul Eiffel are o înălţime de 320 metrii, excluzând antena din vârf, care mai adaugă 20 metrii la construcţia finală. De asemenea, are o greutate de peste 100 de tone, iar când a fost construită a fost considerată cea mai înaltă clădire din lume.

8. Întreţinerea Turnului este făcută la fiecare 7 ani, iar pentru asta se folosesc 50 tone de vopsea maro închis.

9. Una dintre cele mai auzite poveşti este faptul că pe plăcuţele Turnului scrie „Made in Reşiţa, România”. Teza este falsă.

10. Turnul Eiffel a fost construit pentru expoziţia de la Paris şi era programat pentru demolare în anul 1909.

11. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, Hitler a vizitat Parisul şi francezii au tăiat cablurile lifturilor, tocmai pentru ca acesta să fie nevoit să urce pe scări.

Echipa

ECHIPA EDITORIALĂ
Viorica-Macrina Lazăr
Ujică Aurica Maria
Lung Georgeta Maria

CONTRIBUȚIE TEHNOREDACTARE
Ujică Aurica Maria
Viorica-Macrina Lazăr
Lung Georgeta Maria

GRAFICĂ
Pop Marius Andrei

FOTOGRAFII
Herry sutanto
Hennie stander
Hrustall
Freysteinn Jonsson
Anita Jankovic

REALIZATOR
Biblioteca Municipală „George Sbârcea”

SPONSOR
Romaqua Group
Lăzăroiu Radu

ISSN 2537 - 1606
ISSN-L 2537 - 1606

Contact

Vă așteptăm cu drag lucrările la adresa de e-mail:
vioricamail@yahoo.com

FUNDAȚIA MIRON CRISTEA
ROMAQUA GROUP
Primăria TOPLIȚA
CENTRUL CULTURAL TOPLIȚA
BIBLIOTECA MUNICIPALĂ „GEORGE SBÂRCEA”

Fotografie: Mak